

صورت بگیرد، چنانچه با مطالعه همراه باشد، در راستای پیشرفت کشور است. یکی از اهداف کمی برنامه چهارم این بود که رشد اقتصادی ما ۸ درصد باشد. خوشبختانه در سیاست‌های کلی برنامه پنجم هم، مجمع تشخیص مصلحت، حداقل ۸ درصد رشد اقتصادی را پیشنهاد کرده است. این یک هدف دست‌یافتنی است به شرط آن که مقدمات و الزاماتش

■ اقتصاد ایران: متشکریم.

طرح تحول اقتصادی دولت، بسته‌ها و پیش‌زمینه‌ها

در حسرت فرصت‌ها

شاید اگر دولتمردان، در دوره‌های گذشته و پس از انقلاب، به قوانین برنامه توسعه که برای نوشته شدن آنها ساعت‌ها کار کارشناسی صورت گرفته است، پایبند بودند، امروز شرایط حاکم به گونه‌ای دیگر بود.

با مراجعه به آمارهای رسمی منتشره از سوی منابع آماری موثق، به خصوص اطلاعات منتشره توسط دبیرخانه کارگروه تحولات اقتصادی، متأسفانه شاهد این واقعیت هستیم که در سال‌های اخیر، نرخ رشد اقتصادی کشور همواره کمتر از مقدار مصوب دولت در برنامه بوده است. تحقق نرخ رشد بیش از ۸ درصد، با توجه به روند متلاطم رشد اقتصادی در این سال‌ها، نیازمند حرکتی انقلابی در زمینه تولید و زمینه‌سازی زیرساخت‌های تحقق آن می‌باشد. به نظر می‌رسد محور هفتگانه ریاست محترم جمهور، که آنها را به عنوان محورهای اصلی طرح تحول مدنظر قرار داده و اهتمام کابینه و مسؤولان ذیربط اقتصادی کشور را به سمت و سوی عملیاتی نمودن محورهای مذکور سوق داده است، در راستای تحقق اهداف برنامه‌های اقتصادی توسعه‌مدار و سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور باشد. توجه به آمار نرخ رشد اقتصادی ایران در فاصله سال‌های ۸۰ تا ۸۶ که ارقامی معادل ۳/۲۸، ۷/۵۶، ۶/۸۳، ۴/۸۴، ۵/۳۹، ۶/۶۰ و ۶/۷۰ درصد می‌باشد، روند کند رشد را طی سال‌های مذکور نشان می‌دهد. نرخ بیکاری کشور نیز در فاصله سال‌های فوق، به ترتیب ۱۴/۲، ۱۲/۸، ۱۱/۸، ۱۰/۳، ۱۱/۵، ۱۱/۲ و ۱۰/۶ درصد بوده است که روندی نزولی، اما کند را نشان می‌دهد. اگرچه روند نرخ بیکاری کشور، در سال‌های مذکور نزولی بوده، اما همواره دو رقمی بوده است. نرخ تورم نیز، متأسفانه همواره دو رقمی بوده و حتی علیرغم نزولی بودن این نرخ در فاصله سال‌های ۸۰ تا ۸۴، این رقم از سال ۸۴ تاکنون به صورت فزاینده، روندی صعودی را تجربه کرده است. از طرفی، سهم دهک اول جامعه از هزینه کل، در حدود ۲ درصد و سهم دهم جمعیتی در حدود بیش از ۳۰ درصد کل هزینه‌ها می‌باشد که این موضوع، نابرابری‌های اجتماعی را در زمینه برخورداری از کل هزینه‌ها نشان می‌دهد.

از مطالعه آمارهای فوق، چنین برمی‌آید که در صورت فراهم آوردن بسترهای مورد نیاز، حرکت دولت به سمت جراحی اقتصادی در کشور و اصلاح و تحول در

را فراهم کنیم. هدف‌گذاری نرخ رشد ۸ درصد و یا رشد سرمایه‌گذاری ۱۱ درصد، در راستای این هدف بود که فاصله ما با کشورهای شبیه خودمان بیشتر از گذشته نشود و به تدریج بتوانیم در بلندمدت، خودمان را به کشورهایی که از ما پیشی گرفته بودند، برسانیم.

امور اقتصادی آن، حرکتی مطلوب و پسندیده است که امید به بهبود را در آینده تقویت می‌نماید.

حرکت به سمت اقتصاد نوین

طرح تحول اقتصادی دولت با محوریت چهار آرمان اصلی مبتنی بر عدالت، دور از فساد و تبعیض، رشد یافته و مبتنی بر جنبش نرم افزاری و توسعه یافته، در راستای اصلاح نهادی و ساختاری اقتصاد، با تکیه بر اصلاح سیاست‌های اقتصادی و توسعه نوآوری و فن‌آوری مطرح گردیده است که در راستای گذار از اقتصاد سنتی به سمت اقتصاد نوین، برنامه‌ریزی شده است. پایه‌گذاری اقتصاد بر مبنای رقابت‌های جهانی، جهت‌گیری اقتصاد به واسطه کارآفرینی نوآورانه شرکت‌های دانش محور به جای شرکت‌های صنعتی، احتساب نوآوری و دانش به عنوان عوامل تولید به جای نیروی کار و سرمایه، ارزش‌گذاری برای تحقیق، اشتغال مبتنی بر هزینه فرصت و ریسک و نه اشتغال انعطاف‌ناپذیر و تنظیم انعطاف‌پذیر به واسطه ابزارهای بازار به جای تنظیم دستوری و نظارتی، از ویژگی‌های اقتصاد نوین می‌باشد که امید است طرح تحول اقتصادی دولت، مطابق اهداف مدنظر کارشناسان، در حصول نتایج فوق، موفق عمل نماید.

آینده، در گروی گذشته

ماده ۹۵ قانون برنامه چهارم، با صراحت، بحث هدفمند کردن منابع تأمین اجتماعی و یارانه ای را در راستای برنامه‌های عدالت اجتماعی مطرح نموده و راهکارهای محرومیت زدایی و کاهش فقر را از طریق گسترش و تعمیق نظام جامع تأمین اجتماعی و در ابعاد جامعیت، فراگیری و اثربخشی (بند الف - ماده ۹۸ فصل هشتم) مطرح می‌نماید و در این راستا، اعمال سیاست‌های مالیاتی را با هدف بازتوزیع عادلانه درآمدها، به عنوان راه حل معرفی می‌نماید. راهکارهای منطقی و کارشناسی این ماده

قانونی، می‌تواند دولت محترم احمدی نژاد را در راستای تحقق اهداف یارانه ای طرح تحول اقتصادی، یاری دهد.

همچنین، مطابق ماده ۱۰ قانون برنامه چهارم توسعه، دولت، یارانه‌های نقدی و وجوه اداره شده دولتی را منبع هرگونه سهمیه‌بندی تسهیلات بانکی و اولویت‌های مربوط به بخش‌ها و مناطق مختلف کشور می‌داند و تنها استفاده از نرخ‌های پایین تسهیلات را زمانی مجاز دانسته که این تسهیلات از طریق این وجوه باشند، که این عامل در کنترل تورم و رشد نقدینگی، عاملی مؤثر می‌باشد. این در حالی است که در بند «ج» ماده ۱۰، دولت نسبت به برقراری نظام بانکداری الکترونیکی، پیاده‌سازی رویه‌های الکترونیکی تبادل پول و خدمات بانکی برای همه مشتریان مکلف شده است. راهکارهایی که در مواد ۱۱، ۱۲ و ۱۳ قانون برنامه چهارم مورد بررسی و تقنین قرار گرفته است، در بسیاری از موارد می‌تواند در نیل به نتیجه اهداف طرح تحول اقتصادی دولت نهم، راهگشا باشد.

در عین حال، برنامه چهارم توسعه با اشاره به مباحثی چون رقابت‌پذیری در اقتصاد (مواد ۳۷، ۳۸ و ۳۹ فصل سوم)، جذب فن‌آوری‌های برتر در بخش‌های مختلف (ماده ۴۰) و بهبود فضای کسب و کار از طریق کنترل نوسانات شدید نرخ ارز، تنظیم تعرفه‌های واردات نهاده‌های کالایی تولید، برنامه‌ریزی و اجرای توسعه زیربنای، بازنگری قانون و مقررات مربوط به نیروی کار و موارد دیگر پیش‌بینی شده در این ماده قانونی (ماده ۴۱)، فراتر از طرح تحول اقتصادی، به قانون‌گذاری در حیطه اقتصاد پرداخته است.

امید است دولت با سرلوحه قراردادن حرکت‌های اصلاحی پیشین و اتکا به نظرات کارشناسی شده دولت‌های قبل و کارشناسان و مدیران کنونی و با رعایت شرایط موجود کشور، که به اعتقاد برخی کارشناسان، توان و ظرفیت مقابله با آثار مخرب برخی تصمیمات دولت را همانند «پرداخت نقدی یارانه‌ها» ندارد، مسیری صحیح را پیموده و به سرمنزل مطلوب برسد. ■